

Nr 101.

Av friherre **Hermelin**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig för-
anledda förhållanden m. m.

Kungl. Maj:t har uti nådig proposition den 31 sistlidne mars, nr 129, till innevarande års riksdag avgivit förslag till lag om fastställande av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m.

Det mest framträdande momentet uti förenämnda lagförslag torde vara bestämmelsen, att Konungens befallningshavande skola var för sig äga befogenhet att under vissa uti lagförslaget närmare angivna förhållanden fastställa lokala maximipris i fråga om livsmedel, foder för kreatur eller vara, som är avsedd att genom sin förbränning alstra värme, ljus eller kraft.

Om även betänkligheter kunna resas mot dessa vederbörandes rätt att fastställa maximipris, låt vara med ett slutligt godkännande av Kungl. Maj:t, så synes dock den föreslagna vägen kunna medföra vissa fördelar såväl för bedrivande av en under utomordentliga förhållanden nödvändig livsmedelspolitik, som även för erhållande därvid av en allsidig belysning med hänsyn till särskilda lokala behov, vilket allt torde göra, att tillräckliga skäl nog icke kunna framdragas för ett frångående av Kungl. Maj:ts nu avgivna förslag, åtminstone icke uti huvudsak.

Emellertid synes som om vid fastställande av dessa maximipris det må lämnas vissa producenter, här utövarna av jordbruket och dess binärningar ävensom fisket, tillfälle att bland andra yttra sig.

Enligt lagförslaget i 2 § andra stycket framgår, att kommunens livsmedelsnämnd, eller om sådan ej finnes, kommunalnämnd eller magistrat, så ock sådan sammanslutning av detaljhandlande inom orten eller länet, vars hörande finnes lämpligt, eller styrelse för sådan sammanslutning, skall hava tillfälle att yttra sig i ärendet, innan maximipris, som här avses, av Konungens befallningshavande fastställas.

Nu är förhållandet det, att en mycket stor mängd livsmedel, kreatursfoder och bränsle m. m. avyttras direkt till konsumenterna utan någon slags mellankomst vare sig av parti- eller detaljhandlare — under dessa omständigheter synes det som om berättigade skäl måste föreligga för att här ifrågakommande producenter eller någon deras representation bleve i tillfälle att, likaväl som detaljhandlarna, avgiva sin mening, då fråga om fastställelse av maximipris uppstår.

Konsumenternas intressen torde återigen bliva nogsamt bevakade inom livsmedelsnämnderna eller de kommunala myndigheterna.

Den representation, som inom respektive län säkerligen skulle bäst, lämpa sig att företräda här berörda producenters mening, torde vara Hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

Förvaltningsutskottet, sammansatt av ansvarsmedvetna och uti det praktiska yrket kunnige personer från länets olika orter, torde särskilt i sig innefatta den överblick över till spörsmålet hörande omständigheter, som bör eftersträvas, förvaltningsutskottets organisation är fast och det torde förutsättas, att dess yttrande kommer att avgivas med den motivering och med en sådan från olika synpunkter avfattad form, att det samma kan bliva till verklig nytta vid bedömande av de så vanskliga frågor, som uti lagförslaget avses.

I anslutning härtill torde ock framhållas billigheten därav, att vid fastställelse av de särskilda ordningsföreskrifter för handeln med livsmedel m. m., som för vissa fall finnas angivna i lagförslagets 6 §, Konungens befallningshavande, där så finnes anledning, jämväl böra höra Hushållningssällskapets förvaltningsutskott.

På grund av vad sålunda anförts, får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen för sin del måtte besluta sådant tillägg till respektive §§ 2 och 6 av förslaget till lag om fastställelse av högsta pris å vissa varor vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga, av krig föranledda förhållanden m. m., att Hushållningssällskapets förvaltningsutskott inom länet jämväl, då så finnes anledning, skall hava haft tillfälle i ärendet yttra sig, innan sådant förordnande eller meddelande, som uti nämnda §§ avses, kommer att av Konungens befallningshavande utfärdas.

Stockholm den 10 april 1916.

Richard Hermelin.